

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z urzędu

przy uczestnictwie "U." Sp. z o.o. z siedzibą w Z.

i Syndyka masy upadłości (...) D. Sp. z o.o. w upadłości w N.

o wpis ostrzeżenia o zakazie zbywania i obciążania nieruchomości,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 grudnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki "U." Sp. z o.o.

z siedzibą w Z. od postanowienia Sądu Okręgowego w J.

z dnia 23 października 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od uczestnika "U." spółki z o.o. w Z. na rzecz uczestnika syndyka masy upadłości (...) D. spółki z o.o. w upadłości w N. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 października 2018 r. Sąd Okręgowy w J. oddalił apelację uczestniczki U. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. (dalej: „U.”) od postanowienia Sądu Rejonowego w J. z dnia 30 maja 2018 roku utrzymującego w mocy zaskarżony przez uczestniczkę wpis w dziale III księgi wieczystej ostrzeżenia o zabezpieczeniu roszczenia przez ustanowienie, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania z powództwa Syndyka Masy Upadłości

(...) D. sp. z o.o. w upadłości w N. (dalej: „Syndyk Masy Upadłości”) przeciwko m.in. U., zakazu zbywania i obciążania nieruchomości przez skarżącą.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestniczkę. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że w sprawie powstało istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do potrzeby odpowiedzi na pytanie: „czy dokonanie czynności prawnej wbrew zakazowi zbywania, który nie został ujawniony w księdze wieczystej, jest ważną i skuteczną czynnością prawną oraz czy sąd wieczystoksięgowy może w dowolnej kolejności rozpoznawać wpływające konkurencyjne wnioski, w przypadku działania sądu na wniosek i z urzędu?”. Zdaniem skarżącej z tych samych przyczyn skarga powinna być przyjęta do rozpoznania, jako oczywiście uzasadniona.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik Syndyk Masy Upadłości wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wskazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nakłada na skarżącego obowiązek przedstawienia zagadnienia o charakterze abstrakcyjnym wraz z argumentami

prowadzącymi do rozbieżnych ocen prawnych, wykazania, że nie zostało ono rozstrzygnięte w dotychczasowym orzecznictwie, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, przyczyniając się do rozwoju prawa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III KKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Zagadnienie dotyczące tego czy sąd wieczystoksięgowy może w dowolnej kolejności rozpoznawać wpływające konkurencyjne wnioski w zależności od tego czy działa z urzędu czy na wniosek nie spełnia tych wymagań. Skarżąca ograniczyła się w tym zakresie do jego sformułowania nie przeprowadzając żadnego wyводу prawnego dla wykazania, że jej wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne wymagające zaangażowania Sądu Najwyższego. Ponadto problematyka poruszana przez skarżącą była przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2009 r., III CZP 80/09, OSNC 2010 nr 6, poz. 84 i z dnia 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15, OSNC 2016 nr 7-8, poz. 81).

Rozstrzygnięcie natomiast zagadnienia dotyczącego ważności i skuteczności dokonania czynności prawnej wbrew zakazowi zbywania, który nie został ujawniony w księdze wieczystej, nie ma znaczenia w rozpoznawanej sprawie, która dotyczy wpisu ostrzeżenia w przedmiocie zbywania nieruchomości.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia tych wymogów. Skarżąca nie uwzględniła, że skarga kasacyjna winna być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu elementów kreatywnych skargi. Skarżąca powinna była podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona i w czym – w jej ocenie – wyraża się ta „oczywistość”, a czego nie uczyniła. Ponadto oparcie skargi na przyczynach kasacyjnych wskazanych w art. 398⁹ § 1 i 4 k.p.c. pozostaje w sprzeczności logicznej, ta sama kwestia nie może bowiem wymagać wykładni i jednocześnie być niewątpliwa (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, nie publ., z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ., i z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, nie publ.).

Ubocznie zauważenia wymaga, że Sąd Najwyższy kilkakrotnie już odmawiał przyjęcia skarg kasacyjnych skarżących do rozpoznania, w których wnioski o ich przyjęcie do rozpoznania były oparte na tożsamej argumentacji prawnej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2019 r., V CSK 164/19, nie publ. i z dnia 20 września 2019 r., V CSK 139/19, nie publ.).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz. U. z 2015, poz. 1800, ze zm.).

aj

at